

NOTAT – Petromaritim næring i Haugesundregionen

MENON-NOTAT 2015

November 2015

av Christian Svane Mellbye

MENON
Business Economics

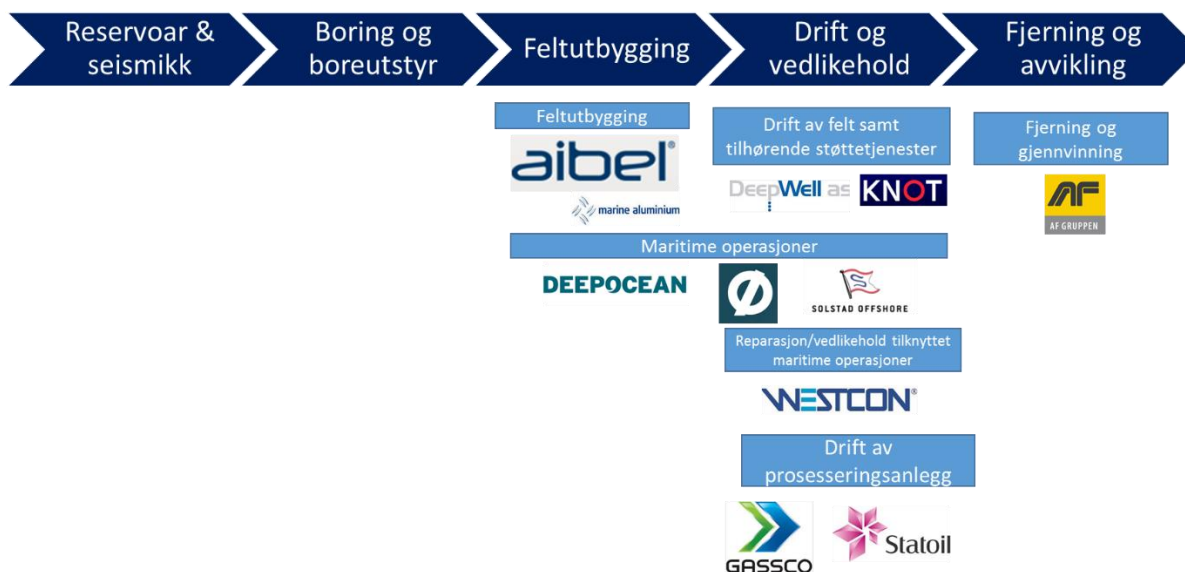
Utvikling i petro-maritimnæring er viktig for Haugesundregionen

Den petro-maritimnæringen stod i 2014 bak i overkant av hver fjerde sysselsatte i næringslivet i Haugesundregionen og er med det regionens klart mest betydningsfulle næring. Petromaritim er også en høyproduktiv næring, noe som synes gjennom den høye verdiskapingen per sysselsatt. I tillegg har næringen store ringvirkninger til annen næringsvirksomhet i regionen. Og en nedgang i aktiviteten i petromaritim næring vil dermed påvirke utviklingen i andre næringer i Haugesundregionen. Den petromaritime næringen domineres av fem store aktører; Aibel, Solstad, Statoil, Østensjø og Deepocean. Disse aktørene har samlet rundt 5000 ansatte i regionen, hvor Aibel dominerer med nesten 2000 sysselsatte.

Nøkkeltall for petro-maritimnæring i regionen 2009 og 2014

	2009	2014	Endring
Sysselsatte	9 200	9 800	7 %
Verdiskaping	11,5 mrd	15.5 mrd	34 %
Andel av sysselsetting	29 %	28 %	-1 %
Andel av verdiskaping	45 %	43 %	-2 %

Aktørene er spredt over store deler av olje og gassnæringens verdikjede med et tyngdepunkt rundt drift og vedlikehold. Utviklingen i de ulike delene av verdikjedene vil ha forskjellig effekt på de ulike selskapene. For Aibel er det utvikling i feltutbygging som vil være avgjørende for selskapets videre utvikling, mens rederiene i større grad er mer avhengig av den daglige driften.

Aktørene ble hardt truffet som følge av nedgangen i oljeprisen fra midten av 2014 og påfølgende kutt i investeringene fra oljeselskapene. Aibel er ett av selskapene som er hardest rammet og har kuttet rundt 1000 stillinger nasjonalt siden 2014. Solstad melder om 300 arbeidsplasser som er kuttet, mens tilsvarende tall for Deepocean og Østensjø samlet ligger på omkring 100.

Grafen under beskriver seks av de viktigste selskapene i regionen, og deres forventede aktivitetsutvikling. Kort oppsummert har Aibel og rederiene kuttet omfanget av sin aktivitet siden toppen i 2014, men vil sannsynligvis opprettholde aktivitetsnivået fremover. Dette avhenger for Aibel sin del av at de vinner noen nye kontrakter fremover, mens det for rederiene avhenger av at aktivtetsnivået på norsk sokkel stabiliserer seg. Statoil og Gassco vil med stor sannsynlighet opprettholde sitt aktivitetsnivå i årene fremover. I tabellen under har vi knyttet

kommentarer til hvordan den enkelte aktørgruppe påvirkes og hvordan vi ser på den forventede aktivitetsutviklingen.

Selskap	Beskrivelse av aktivitet og forventet aktivitetsutvikling	Aktivitetsdriver
	<p>Verftet er involvert ved fabrikkasjon og sammensetting av nesten alle prosjekter i Aibel. I tillegg har Aibel medarbeidere på offshore installasjoner og landanlegg på hele norsk sokkel. I februar i år ble Aibel gitt en av de større kontraktene for utbygging av Johan Sverdrup feltet. Slike kontrakter sikrer aktivitet i regionen i flere år fremover. Fremtidig aktivitetsnivå vil avgjøres av om verftet fortsetter å vinne oppdrag. Johan Sverdrup-kontrakten alene sikrer omkring 6 000 arbeidsplasser i Norge og utlandet.</p>	Feltutbygging
 	<p>Rederivirksomhet påvirkes i hovedsak av driftsaktivitet offshore. Alle disse selskapene er påvirket av lavere rater som følger av overkapasitet i sektoren, det har ført til at enkelte skip legges i opplag, med påfølgende reduksjon i sysselsetting. Selskapene er i ulik grad rettet mot ulike sub-segmenter og ulike markeder. Installasjon, inspeksjon og vedlikehold av undervannsinstallasjoner blir stadig viktigere. Selskapene henter store deler av sine inntekter fra utlandet, men for den lokale sysselsettingen er norsk aktivitet mest avgjørende.</p>	Feltutbygging, drift og vedlikehold - offshore
 	<p>Statoilsanlegget på Kårstø tar imot og prosesser gass fra en rekke felt i Nordsjøen. I tillegg er det tilknyttet aktivitet. Statoil har signalisert at aktivitetsnivået skal noe ned, både interne ansatte og underleverandører vil bli påvirket av kuttene. Samtidig er dette relativt stabile arbeidsplasser som i liten grad blir påvirket av aktivitetsnivået på sokkelen.</p> <p>Gassco faller på mange måter i samme kategori som Statoil: en viktig arbeidsgiver, med relativt stabil virksomhet i Haugesund. Gassco har ansvar for drift og vedlikehold av hele det norske gasstransport-systemet. Selskapet har over 200 sysselsatte i regionen, et antall som er svakt stigende. Det forventes at dette holdes relativt stabilt i årene som kommer.</p>	<p>Statoil: Avhenger av produksjon fra felt som i stor grad er stabil. Gasskraftverket på Kårstø skal stenges ned.</p> <p>Gassco: Offentlig eid selskap. På kort sikt: I liten grad påvirket av utviklingen på sokkelen</p>

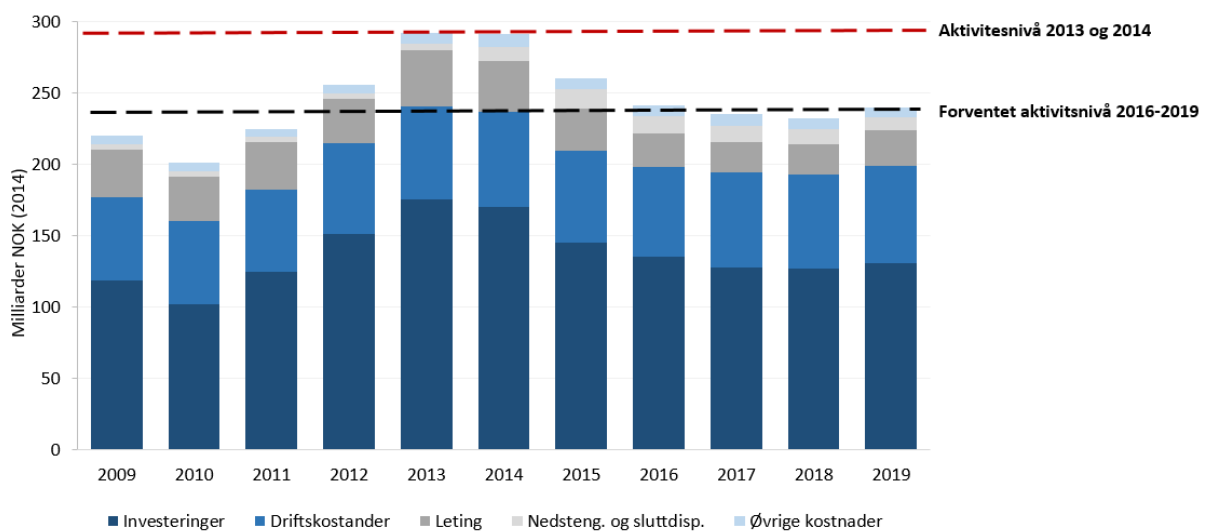
Den petromatitime næringen vil fortsatt spille en nøkkelrolle i Haugesundregionen fremover, men vil ikke nødvendigvis være vekstdriver de neste årene

Den petromaritime næringen i regionen har vært en viktig vekstdriver for næringslivet i Haugesundregionen de siste tiårene. Veksten har vært sterk som følge av økt aktivitet spesielt nasjonalt, men også internasjonalt. Fra 2010 til 2013/2014 steg det totale markedet på norsk sokkel med hele 45 prosent til nesten 300 milliarder kroner. Veksten ble i hovedsak drevet av økte investeringer fra oljeselskapene, mens økningen i driftskostnader og letetekostander var relativt stabil. Det stigende aktivitetsnivået var avgjørende for veksten til næringen i regionen.

Frem til 2019 antas det at aktiviteten på norsk sokkel vil falle noe tilbake. Driftskostnadene er forventet å øke noe, mens investeringer og letekostnader vil falle noe tilbake. Fra 2015 til 2019 er det forventet at totale kostnader vil synke med omkring ti prosent. Denne reduksjonen i aktivitetsnivået på sokkelen har allerede påvirket bedriftene i Hagesundregionen, slik det er beskrevet tidligere. Dette betyr at næringen vil gå fra å være en vekstdriver for sysselsettingen i regionen, til å bli en næring som avgir ansatte til annen næringsaktivitet.

Samtidig er det viktig å ikke svartmale bilde. Aktivitetsnivået i 2016-2019 vil være høyere enn aktiviteten i årene før 2012. Næringen vil dermed spille en nøkkelrolle i regionen også fremover. Hvor stor rolle næringen vil spille avhenger av to viktige variabler: 1) oljeprisen som styrer aktivitetsnivået på sokkelen og 2) eventuelle nye store oljefunn/utbygginger som kan øke investeringsnivået kraftig igjen.

Figur 1: Totale kostnader fordelt på kategori, historiske tall 2009-2014 og prognoser for 2014-2019. Kilde: Oljedirektoratet

Nye markeder kan gi varige vekstmuligheter

Enkelte selskaper som DeepOcean, Østensjø, Solstad og Aibel forsøker å dra fordel av muligheter innenfor fornybar energi offshore. Aibel har nylig levert sin første vindplattform, mens Deepocean og Østensjø levere fartøy som bistår i operasjoner tilknyttet offshore vindparker. Offshore vind kan bli et stort vekstområde for bedriftene i regionen, men det avhenger av at markedet fortsetter å vokse. DeepOcean har vunnet tre store kontrakter relatert til kabel installasjon og grøfting for utbygging av vindparker offshore i 2015. Til sammen er disse verdt rundt 1 milliard kroner. Østensjø har nylig vunnet en stor langvarig kontrakt verdt flere hundre millioner kroner for Dong Energy.